

Asia: VN/16881/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Edustan

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

muu

Miten esitys vastaa hallitusohjelman tavoitteisiin

1) Tukeeko esitys tavoitteita vahvistaa psykoterapiapalveluiden saavutettavuutta uudistamalla psykoterapeuttikoulutusta kaksiportaiseksi ja säätämällä ensimmäisen portaan koulutus maksuttomaksi.

-

2) Tukeeko esitys mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantamista kehittämällä perustason mielenterveyspalveluja ja porrasteista hoitomallia?

-

3) Tukeeko esitys lasten ja nuorten terapiatakuuta?

-

Esityksen mukaan kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen ensimmäisen taso sisältäisi yhtenäiset edellytykset tuottavan teoreettisen koulutuksen (30 op) lisäksi menetelmällisten opintojen kokonaisuuden (15 op), joka voisi sisältää koulutusta lyhytinterventioihin tai eri psykoterapiasuuntauksille ja -muodoille yhteisiin terapeutisiin taitoihin

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen tavoitetta?

-

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus palvelujärjestelmän tarpeiden mukaista koulutusta?

-

Palvelujärjestelmien tarvitsemien lyhytinterventioiden vuosittaiseksi koulutustarpeeksi on arvioitu noin 2 000 - 4 000 koulutettavaa vuodessa. Millaisessa yliopistojen ja hyvinvointialueiden työnjaossa ja yhteistyössä lyhytinterventioiden koulutus tulisi toteuttaa, jotta se toteutuisi määrällisesti ja laadullisesti riittävänä? Mahdollistaako esitys tarkoituksenmukaisen työnjaon ja yhteistyön?

-

Rahoituksesta

Toteuttaako esitetty rahoitusmalli esityksen mukaisen koulutuskokonaisuuden toteuttamista?

-

Muuta huomioita esitettyyn rahoituksen myöntämiseen ja maksamiseen liittyen?

-

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattihenkilön erikoispätevyys

Huomioita ehdotettuun erikoispätevyyteen ja sen rekisteröimiseen liittyen?

-

Muuta huomioitavaa esitykseen liittyen?

Huomiot

Kela lausuu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaisten sairaanhoitokorvausten näkökulmasta hallituksen esitysluonnoksesta koskien kaksiportaista psykoterapiakoulutusta seuraavaa.

Psykoterapiaa voidaan korvata sairausvakuutuslain 3 luvun 1 §:n mukaisena lääkärin antamana hoitona, kun hoidon antaja on psykiatrian erikoislääkäri tai muu lääkäri. Lisäksi hoidon antajan tulee olla Lupa- ja valvontaviraston hyväksymä psykoterapeutti, joka on suorittanut erillisen psykoterapiakoulutuksen.

Kelan korvauskäytännön mukaan henkilön opiskellessa psykoterapeutiksi ei opintoihin kuuluvasta, koulutuksena saatavasta psykoterapiasta makseta korvausta.

Pitkäaikaisella ja tiiviillä psykoterapialla tarkoitetaan terapiaa, jossa on yli 50 hoitokertaa kalenterivuodessa. Sairausvakuutuksesta korvataan pitkäaikaista ja tiivistä psykoterapiaa enintään 400 hoitokertaan saakka ilman erillistä lääkärinlausuntoa. Mikäli pitkäaikaista psykoterapiaa saava asiakas on psykoterapiahoidon aikana psykoterapeuttikoulutuksessa, hoitavan lääkärin tulee laatia lausunto hoidon korvaamisen edellytyksistä jo psykoterapian alkuvaiheessa. Lausunnon perusteella pitkäaikaisen psykoterapian asiantuntijaryhmä arvioi, onko terapia sairausvakuutuksesta korvattavaa ja antaa tarvittaessa suosituksen hoitokertojen korvaamisesta.

Lääkärin opiskellessa psykoterapeutiksi hän voi antaa potilaalle hoitoa koulutuksensa aikana. Lääkärin psykoterapiakoulutuksen aikana potilaalleen antama hoito voidaan korvata aikaperusteisesti silloin, kun kyse on psykiatrian erikoislääkäristä. Jos kyseessä on muu lääkäri, hoito korvataan yleistaksan mukaisesti.

Hallituksen esitysluonnoksesta ei Kelan mukaan kuvaudu täysin selkeänä se, onko esitetty psykososiaalisten menetelmien erikoispätevyys osa psykoterapeutin koulutusta vai erillinen koulutus. Edellä esitetyissä tilanteissa Kelan tulisi jatkossa tehdä tulkintansa siitä, onko psykososiaalisten menetelmien erikoispätevyyteen liittyvät opinnot osa psykoterapeutin koulutusta. Arvioitavaksi tulisi näin ollen se, katsottaisiinko psykososiaalisten menetelmien erikoispätevyyteen liittyviä opintoja suorittava opiskelija edellä mainituissa tilanteissa psykoterapiaopintoja suorittavaksi.

Sairausvakuutuskorvausta ei makseta terapiakerroista, jotka korvataan Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain perusteella.

Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005, kuntoutuslaki) mukaisen kuntoutuspsykoterapian näkökulmasta Kela lausuu hallituksen esitysluonnoksesta koskien kaksiportaista psykoterapiakoulutusta seuraavaa:

Kuntoutuslain 11 a §:n mukaan kuntoutuspsykoterapian korvaaminen edellyttää, että vakuutettu on mielenterveyden häiriön toteamisen jälkeen ollut vähintään kolme kuukautta asianmukaisessa hoidossa. Asianmukaisella hoidolla tarkoitetaan terveydenhuollon yksikössä annettua hyvän hoitokäytännön mukaista hoitoa, johon sisältyy tarpeellinen lääketieteellinen, psykiatrinen ja psykoterapeuttinen tutkimus ja hoito.

Kela kiinnittää huomiota siihen, että psykoterapeuttisen hoidon painopisteen siirtyminen alkuvaiheen matalan kynnyksen peruspalveluihin voi vaikuttaa asiakkaiden ohjautumiseen. On mahdollista, että osa kuntoutuspsykoterapiasta hyötyvistä asiakkaista ei ohjaudu kyseiseen palveluun. Toisaalta ensivaiheen hoidon vahvistuminen voi parantaa hoidon porrastusta siten, että Kelan kuntoutuspsykoterapiaan ohjautuvat jatkossa nykyistä paremmin juuri ne asiakkaat, jotka tarvitsevat pitkäkestoisempaa psykoterapiaa.

Kuntoutuslain 11 b §:n nojalla Kelan korvaaman kuntoutuspsykoterapian tulee olla hyvän kuntoutuskäytännön mukaista ja perustua erityisasiantuntemukseen ja erityisosaamiseen. Lain esitöissä todetaan, että Kelan korvaamaa kuntoutuspsykoterapiaa voisivat antaa vain psykoterapeuttisen koulutuksen ja työnohjauksen saanut henkilö, jonka koulutuksen Valvira on hyväksynyt ja jolle Valvira on antanut oikeuden käyttää psykoterapeutin ammattinimikettä.

Esitysluonnoksessa esitetyn koulutusrakenteen muutoksen osalta Kela pitää tärkeänä, että ensimmäisen tason koulutus määritellään selkeästi suhteessa varsinaiseen psykoterapeutin koulutukseen. On tärkeää, ettei koulutusrakenne johda epäselvyyksiin siitä, kuka on pätevä toteuttamaan Kelan korvaamaa kuntoutuspsykoterapiaa. Lisäksi Kela tuo esille, että esitysluonnoksesta ei käy tarkemmin ilmi, miten kaksiportainen psykoterapiakoulutus vaikuttaisi psykoterapian eri terapiasuuntauksiin.

Helle Mia
Kansaneläkelaitos

Myrskyranta Roosa
Kansaneläkelaitos